

Svatý Valentýn: neoprávněný patron zamilovaných?

Už více než 20 let jsme mediálně a především komerčně masivně ni k tomu, abychom 14. únor, na který připadá den sv. Valentýna, slavili jako svátek zamilovaných.

Tento zvyk, k němuž patří obdarovávání se dárky symbolizujícími lásku a posílání zamilovaných pozdravů, k nám byl importován až po pádu „železného opony“ ze západních zemí.

V českém prostředí byl ovšem Valentýn, jehož kult je tu doložen od 14. století, spojován nejčastěji s pomocí od chorob – hlavně od moru a tzv. „paducí nemoci“ (epilepsie), která byla ve starých lékařských knihách dokonce nazývána jako nemoc sv. Valentýna.

Předpokládá se, že tento název vznikl na základě podobnosti jména Valentýn s německým „fallen“ (padat).

Právě proto býval tento mučedník obvykle zobrazován při

uzdravení epileptického pastýře. Takto je zpodobněn i na podmalbě na skle, pocházející ze severočesko-slezského okruhu z 2. poloviny 19. století, která je součástí vzácné kolekce obrázků na skle etnografických sbírek valašskomeziříčského muzea.

Jak ale Valentýn přišel k pat-

ronátu nad zamilovanými? Vysvětlení je hned několik.

Některé zdroje uvádějí pohanské kořeny tohoto svátku, kdy se ve starém Římě 14. 2. slavil den bohyně Junony, ochránčiny manželství a rodiny, při kterém byly ženy obdarovány květinami. S nástupem křesťanství byl

nahrazen svátkem křesťanského světce.

Asi nejpravděpodobnějším se jeví vliv díla anglického básníka G. Chaucera ze 14. století, v němž je asi historicky poprvé Valentýn označen za patrona zamilovaných. Pro tuto teorii hovoří rozšíření svátku zamilovaných právě v anglo-saských zemích (nejvíce Anglii a USA).

Mediálně nejznámější pověst o tom, jak Valentýn tajně sezđával milenecké páry, není nikterak podložena. Nehovoří o tom ani žádná původní legenda.

Řada nejasností panuje i kolem osoby samotného Valentýna. Ví se o něm žalostně málo. Je dokonce možné, že je „poskládan“ z více osob. V křesťanském seznamu mučedníků se totiž hovoří o dvou Valentýnech, kteří žili ve 3. století v Itálii. Jeden byl knězem v Římě a druhý biskupem v Termini.

Ať už to ale bylo s Valentýnem jakkoli, je každý den vítanou příležitostí projevít lásku svým blízkým.

Mgr. Milada Fohlerová, etnograf, MRV, Vsetín

Obr. Sv. Valentýn. Podmalba na skle.

